

AMPELi

TAX LAW OFFICES

ליצירת קשר:

0722-405100

054-2651516

meori@ampeli-tax.co.il

www.ampeli-tax.co.il

מיסוי פעילות במטבעות דיגיטליים ו- ICO

יום עיון בן לשכת רואי חשבון
מרצה: עו"ד (רו"ח) מאורי עמפלי
4 במרץ 2017

אין באמור במצגת זו כדי להוות חוות דעת ו/או ייעוץ משפטי בסוגיות הנידונות ובכל אופן מומלץ להתייעץ עם מומחה מס לפני נקיטת צעדים משפטיים ו/או אחרים המסתמכים על מצגת זו.

נושאי המצגת

- מושגי יסוד בעולם הקריפטו;
- מיסוי מטבעות דיגיטליים (טיוטת חוזר מטבעות דיגיטליים, עמדה חייבת בדיווח 32/2017, טיוטת חוזר ICO, חוזר 5/2018);
- פעילות עסקית מול פעילות הונית;
- דיווח לצרכי מס;
- היבטי מע"מ;
- דגשים מיסויים פרקטיים.

מושגי יסוד בעולם הקריפטו

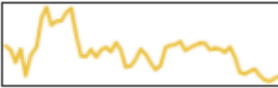

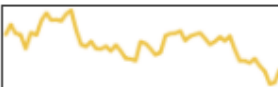

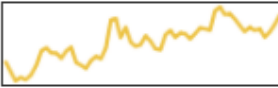

עולם הקריפטו

- ביטקוין - הגרסה הראשונה של הפרוטוקול והתוכנה פותחה בנובמבר 2008 על ידי אדם או קבוצת אנשים המכנים עצמם **סאטושי נקאמוטו** (Satoshi Nakamoto).
- השימוש המעשי בביטקוין נעשה בפעם הראשונה בינואר 2009.
- ביוני 2011 שער הביטקוין היה \$32, תחילת אוגוסט 2017 שערו מול הדולר הגיע ל-\$3,276, היום שער הביטקוין הינו \$11,300. ביום 17 לדצמבר 2017 הביטקוין נשק ל-20 אלף דולר.
- **כמות הבטקוין מוגבלת:** נכון להיום קיימים כבר כ- 16.5 מיליון מטבעות ביטקוין, והכרייה (יצירת ביטקוינים) תימשך עד להגעה לרף המקסימלי של 21 מיליון ביטקוין.
- בנוסף לביטקוין, קיימים כיום מעל אלף מטבעות דיגיטליים שונים המפותחים בטכנולוגיית הבלוקצ'יין (המכונים כאלטים).

מטבעות דיגיטליים המובילים להיום

<https://coinmarketcap.com/>

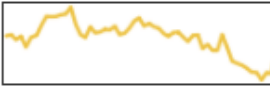

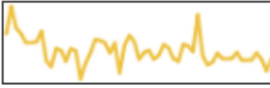

updated:
1/3/2018

#	Name	Market Cap	Price	Volume (24h)	Circulating Supply	Change (24h)	Price Graph (7d)
1	 Bitcoin	\$181,490,802,386	\$10,743.40	\$6,610,760,000	16,893,237 BTC	0.96%	
2	 Ethereum	\$85,546,971,542	\$873.69	\$1,841,740,000	97,915,008 ETH	0.61%	
3	 Ripple	\$35,788,789,339	\$0.915436	\$315,001,000	39,094,802,192 XRP *	-0.44%	
4	 Bitcoin Cash	\$22,038,773,445	\$1,296.88	\$432,449,000	16,993,688 BCH	6.02%	
5	 Litecoin	\$11,634,901,057	\$209.90	\$683,736,000	55,430,158 LTC	-0.42%	
6	 NEO	\$8,548,670,000	\$131.52	\$356,638,000	65,000,000 NEO *	-2.60%	
7	 Cardano	\$7,815,352,435	\$0.301436	\$147,416,000	25,927,070,538 ADA *	-5.34%	
8	 Stellar	\$6,248,457,781	\$0.338338	\$43,343,800	18,468,093,389 XLM *	-1.73%	
9	 IOTA	\$5,543,634,173	\$1.99	\$41,164,600	2,779,530,283 MIOTA *	4.01%	
10	 Dash	\$4,726,715,364	\$597.33	\$96,449,200	7,913,112 DASH	-0.11%	

<https://coinmarketcap.com/>

updated:
1/3/2018

טוקנים המובילים להיום

#	Name	Platform	Market Cap	Price	Volume (24h)	Circulating Supply	Change (24h)	Price Graph (7d)
1	 EOS	Ethereum	\$5,967,077,234	\$8.52	\$243,063,000	700,600,467	-2.49%	
2	 TRON	Ethereum	\$2,924,242,908	\$0.044476	\$326,353,000	65,748,192,476	6.96%	
3	 VeChain	Ethereum	\$2,509,304,563	\$5.29	\$97,656,700	474,506,558	5.75%	
4	 Tether	Omni	\$2,219,490,983	\$1.00	\$2,231,430,000	2,217,140,814	-0.00%	
5	 OmiseGO	Ethereum	\$1,955,614,892	\$19.16	\$80,683,100	102,042,552	-4.90%	
6	 ICON	Ethereum	\$1,464,043,752	\$3.79	\$22,938,300	385,966,364	1.41%	
7	 DigixDAO	Ethereum	\$1,115,138,000	\$557.57	\$134,530,000	2,000,000	0.36%	
8	 Binance Coin	Ethereum	\$1,052,954,482	\$10.63	\$70,984,200	99,014,000	1.32%	
9	 Populous	Ethereum	\$732,627,927	\$19.80	\$5,670,650	37,004,027	-3.53%	
10	 Maker	Ethereum	\$651,649,163	\$1,054.06	\$510,785	618,228	1.89%	

מושגי יסוד בעולם הקריפטו

בלוקצ'יין (Blockchain)

טכנולוגיית הבלוקצ'יין (Blockchain, "שרשרת בלוקים") מאפשרת לאחסן מידע בצורה מוגנת ומבוזרת, ובמקביל לאמת עסקאות בין צדדים שונים ללא צורך בגורם ניהולי מרכזי. הדבר מתאפשר באמצעות מבנה נתונים מבוזר, המוסכם ומוכר על ידי משתמשי הרשת (Peers). הטכנולוגיה מבוססת על "בלוקים" מוצפנים של מידע הנוצרים באמצעות שיתוף מבוסס רשת תקשורת בין חברי הרשת. משמע, אין גורם מרכזי, בדומה לבנק או רגולטור אחר, אשר מרכז ושולט בזהות משתמשי הרשת ו/או יודע אילו עסקאות נערכות ביניהם. בשל כך, קיים לכאורה קושי מובנה לנהל מעקב אחר זהות הצדדים לעסקאות.

מושגי יסוד בעולם הקריפטו

מטבעות דיגיטליים (Cryptocurrency)

מטבע דיגיטלי הוא אמצעי תשלום פרי תולדה של טכנולוגיית הבלוקצ'יין. ערכו של המטבע הדיגיטלי אינו נקבע לפי ערך סחורה (כמו זהב) או לפי קביעה של גוף מרכזי ממשלתי (כמו בנק ישראל), כמו בשיטה הנהוגה היום (פיאט), אלא לפי הסכמה כאמור בין המשתמשים ברשת (Peer to Peer). המטבע הדיגיטלי הראשון והמפורסם ביותר הוא הביטקוין (Bitcoin – BTH). אשר נוצר בשנת 2008 והחל בשימוש מעשי בשנת 2009.

בשנים האחרונות נוצרו אלפי מטבעות נוספים (המכונים "אלטים"), אשר למעשה אימצו את כללי הפרוטוקול של הביטקוין. האלטים המובילים הקיימים היום כוללים את המטבעות: אתריום (Ethereum – ETH), ריפל (Ripple – XRP) ולייטקוין (Litecoin – LTH).

רוב מדינות בעולם (למעט יפן, גיברלטר, בלרוס, איי מרשל, ונצואלה) אינן מתירות את השימוש במטבע דיגיטלי כהלך חוקי.

מושגי יסוד בעולם הקריפטו

פיצול מטבעות הדיגיטליים (Fork)

מטבעות הדיגיטליים חדשים נוצרים גם בדרך של התפצלות ממטבע דיגיטליים קיימים. במקרה זה, נוצרת תוכנה אשר מכירה בכל הפעולות וההיסטוריה של מטבע דיגיטלי קיים, אך קובעת כללים חדשים לעתיד. במסגרת הפיצול מחזיקי מטבע דיגיטלי קיים מקבלים כ"פרמיה" מספר זהה של מטבעות דיגיטליים חדשים.

הפיצול הראשון הידוע (Hard Fork - הכפוי) התרחש ביום 1 באוגוסט 2017, במסגרתו מטבע דיגיטלי חדש מסוג **ביטקוין קאש (Bitcoin Cash - BCH)** התפצל מביטקוין מקורי ולמעשה מחזיקי ביטקוין קיבלו ביטקוין קאש. בחודשים אוקטובר ונובמבר 2017, נוצרו פיצולים נוספים מביטקוין – **ביטקוין גולד (Bitcoin Gold - BTG)** ו**ביטקוין דיימונד (Bitcoin Diamond - BTD)**. קיימים פיצולים גם מאלטים.

מושגי יסוד בעולם הקריפטו

ארנק דיגיטלי (Digital Wallet)

שימוש וניהול מטבעות דיגיטליים, לרבות ביטקוין, אתריום, לייטקוין ועוד, נעשה באמצעות ארנק דיגיטלי. הארנק הדיגיטלי הינו תוכנה שמחוברת לרשת המטבע, ובו מוצגים כמות הכסף שיש למשתמש, היסטוריית השימוש ויתרה של סה"כ הכתובות המנוהלות דרך הארנק. התשלום ברשת באמצעות ביטקוין למשל יהיה תקף לאחר שישודר לכל המשתמשים. אולם, מקור ויעד התשלום מזוהים לפי כתובת הארנק בלבד, כך שאין דרך לזהות את הבעלים של הארנק. משמע, הארנק האלקטרוני מאפשר למשתמשים לשמור לכאורה על אנונימיות מלאה.

מושגי יסוד בעולם הקריפטו

כריית מטבעות דיגיטליים (Mining)

יצירת מטבעות חדשים ברשת מטבעות דיגיטליים נעשית באמצעות פעולה המכונה "כרייה". ה"כורים" מתעדים ומאשרים עסקאות על גבי הבלוקצ'יין תוך פתירת חידה מתמטית / חיפוש אחר האלגוריתם המתאים. הכורים אשר מצליחים לפתור את החידה המתמטית (proof of work) רושמים את העסקאות האחרונות בבלוקצ'יין ויוצרים אגב תהליך זה מטבעות חדשים אשר מהווים עבורם תמורה עבור הפעילות. בנוסף, הכורים יכולים לגבות עמלה מהצדדים לעסקה הספציפית.

הצעה ראשונית לציבור של טוקנים (Tokens ,Initial Coin Offering – ICO)

גיוס הון על ידי חברות וארגונים באמצעות הנפקת מטבעות דיגיטליים ייעודיים על בסיס טכנולוגיית בלוקצ'יין. מטבע ראשוני זה מכונה טוקן (Token) או אסימון בעברית. בדומה למטבעות קריפטו אחרים, הטוקן מנוהל ומאוכסן באמצעות ארנק דיגיטלי, ניתן למכירה ולהעברה וכל זאת בדרך חסויה ואנונימית. בשונה ממטבעות דיגיטליים, טוקנים שהונפקו למטרת גיוס הון יהיו ברי שימוש גם במסגרת הפעילות העסקית/חברתית של הגוף המגייס. מחזיקי הטוקנים יוכלו לרכוש את השירות הניתן על ידי החברה באמצעות הטוקן.

מושגי יסוד בעולם הקריפטו

הצעה ראשונית לציבור של טוקנים (Initial Coin Offering – ICO, Tokens) - המשך

חברה המגייסת באמצעות ICO יוצאת בקמפיין שיווקי שמטרתו למשוך משקיעים פוטנציאליים. במסגרת ההנפקה תפרסם החברה **Whitepaper** שבו יפורטו תנאי החוזה החכם של האסימונים אותם היא מנפיקה. מסמכי ה- **Whitepaper** יפרטו את המוצר או השירות שבכוונתם לפתח ולהציע למשקיעים, את המודל העסקי הצפוי של החברה, אופן חלוקתו והזכויות הנובעות ממנו ועוד. לרוב, חלק מהאסימונים יונפקו גם לעובדי החברה ולעתים גם לבעלי מניותיה ללא תמורה מצידם. התשתית להנפקת האסימונים, תבוצע על בסיס פלטפורמה קיימת של הבלוקצ'יין (בדרך כלל - **Ethereum**), אך ייתכן והחברה המנפיקה תפתח תשתית משל עצמה.

לאור העובדה ש **ICO's** אינם מפוקחים על ידי גופים רגולטורים בעולם, אין תיעוד מסודר של היקף ההון שגויס מהציבור באמצעי זה. לפי האתר icowatchlist.com מתועדות קרוב ל-90 **ICO's** שבוצעו במהלך שנת 2017 בהיקף של למעלה מ-2 מיליארד דולר.

מושגי יסוד בעולם הקריפטו

מסחר במטבעות דיגיטליים

- רכישת מטבעות דיגיטליים ומכירתם ניתנת לביצוע על ידי עסקה פרטית בין רוכש לקונה, באמצעות מכונות או באמצעות רכישה ומכירה של מטבעות דיגיטליים באתרים ייעודיים המשמשים כמעין בורסות ברחבי העולם (Coinbase, Bittrex, Bitstamp וכו').
- חלק גדול מן המטבעות האחרים (אלטים) יכול להירכש באמצעות ביטקוין בלבד, כך שכל מי שמבקש לרכוש את המטבע הספציפי למשל לייטקוין, נדרש פעמים רבות להמיר כסף אמיתי (דולר, אירו וכו') לביטקוין ורק אז לבצע את הרכישה. הכספים ו/או המטבעות דיגיטליים נשמרים בארנק הדיגיטלי ובדרך כלל אינם יוצאים למערכת הבנקאית המוכרת.

מושגי יסוד בעולם הקריפטו

מסחר במטבעות דיגיטליים - המשך

- בחודש פברואר 2014 הוציא בנק ישראל הודעה משותפת לעיתונות עם רגולטורים נוספים במסגרתה הוא מזהיר מפני הסיכונים הגבוהים הטמונים בהשקעה במטבעות דיגיטליים. מדיניות זו מתבטאת בהחרפת הנהלים הפנימיים של בנקים בישראל, אשר מערימים קשיים משמעותיים על התנהלותם של תושבי ישראל המבקשים לרכוש או למכור מטבעות דיגיטליים
- עא 6389/17 ביטס אופ גולד בע"מ נ' בנק לאומי לישראל בע"מ (פברואר 2018) - מאזן הנוחות מטה את הכף לטובת מתן צו זמני האוסר על בנק לאומי להפסיק באופן גורף פעולות מסחר במטבעות וירטואליים בחשבון הבנק של חברת ביטס אופ גולד בע"מ.
- "דומה כי הנזקים שעלולים להיגרם לבנק ככל שהבקשה תתקבל הם בגדר ספקולציה לעת הזו. החלטת הבנק מבוססת על ההנחה שפעילות החברה נושאת בחובה סיכונים שעולים כדי הפרה של הוראות הדין, והבנק עלול לשלם מחיר בגין התממשות אותם הסיכונים. אולם במשך למעלה מ-5 שנים בהן החשבון פועל, חששות אלה לא התממשו".

מושגי יסוד בעולם הקריפטו

טכנולוגיה Atomic swap

- טכנולוגיה זו מאפשרת חילופי מטבע דיגיטלי אחד במטבע אחר ללא צורך בפלטפורמה להחלפה / פלטפורמת מסחר. בעסקת קריפטו מסורתית, פלטפורמות מסחר מבטיחים ביצוע החלפה - הן מונעות מצב בו צד אחד שולח מטבע ולא מקבל מטבע אחר בתמורה.
 - מערכת החלפת אטומית משתמשת בחוזה נעול עם זמן חשיפה, כך שהצד חייב להעביר את המטבע להחלפה בתוך פרק זמן מוגדר, אחרת העסקה מבוטלת.
 - מערכת החלפת אטומית הינה מערכת מבוזרת ונתוני הצדדים נשמרים ומבוזרים אצל כל משתמשי הרשת.
 - הטכנולוגיה תהיה נגישה וידידותית לכל המשתמשים גם ללא רקע טכנולוגי בעתיד הקרוב.
- המשמעות – אנונימיות בעת ביצוע העסקאות.**

מיסוי מטבעות דיגיטליים – גישת רשות המסים

מיסוי מטבעות דיגיטליים

סיווגים אפשריים של מטבעות דיגיטליים לצרכי מס הכנסה:

- נכס – "כל רכוש, בין מקרקעין ובין מיטלטלין, וכן כל זכות או טובת הנאה ראויות או מוחזקות, והכל בין שהם בישראל ובין שהם מחוץ לישראל..."
- מטבע אשר משמש כאמצעי תשלום לרכישת מוצרים ושירותים אחרים. מטבע אינו מוגדר **בפקודה**.
- "נייר ערך" / מסמך סחיר בעיקר ביחס לטוקנים (אסימונים).

הגדרת נייר ערך בסעיף 88 לפקודה:

"נייר ערך" – כהגדרה "ניירות ערך" בחוק ניירות ערך, לרבות איגרת חוב או מילווה של מדינת ישראל או בערבותה, איגרת חוב של מדינת חוץ, יחידה, יחידת השתתפות בשותפות נפט, יחידת השתתפות בשותפות סרטים, זכות באיגוד מקרקעין, נייר ערך שהונפק מחוץ לישראל וכן עסקה עתידית;

מיסוי מטבעות דיגיטליים

עמדה רשויות המס האמריקאיות - IRS Notice 2014-21 (2014)

סיווג המטבעות הווירטואליים זכתה להתייחסות רשות המיסים האמריקאית (IRS) כבר בשנת 2014 במסגרת IRS Notice 2014-21. בפרסום זה נקבע כי מטבעות וירטואליים יוגדרו כ"נכס" ולא כ"מטבע" לצרכי מס הפדראלי. כפועל יוצא מכך פעילות במטבע וירטואלי חייבת ככלל בדרישות דיווח ותשלום מס בארצות הברית. יחד עם זאת, סיווג המטבע הווירטואלי כנכס אפשר עד לאחרונה לבצע החלפת מטבעות וירטואליים ללא חבות במס בארצות הברית בהתאם להוראות סעיף 1031 לקוד המס האמריקאי.

רווח הון

הגדרת ה"נכס" הנמכר בהוראות המקצועיות של מס הכנסה ("החבק"):

"זכות ראויה" (CHOSE IN ACTION) פירושה זכות לנכסים שאדם מצפה להם אף שטרם הגיעו לרשותו, ובכדי לממשה נזקק הוא לשיתוף-פעולה מצד הזולת או מצד בית-משפט, כגון זכות לאופציה, ירושה שטרם נתקבלה, תביעה לפיצויים בגין נזק שנגרם לנכס הון, אף-על-פי שהפיצויים טרם התקבלו."

"**זכות מוחזקת**" פירושה זכות בנכסים המצויים מכבר בידי אדם או זכות שמימושה אינו מחייב שיתוף-פעולה מצד הזולת או מצד בית-המשפט, כמו זכות ההגנה של יוצרים או ממציאים על יצירותיהם או המצאותיהם, זכות בפטנט שכבר נרשם וכדומה."

מיסוי מטבעות דיגיטליים

טיוטת חוזר של רשות המסים מיום 11 בינואר 2017

- רשות המיסים פרסמה ביום 11 בינואר 2017 הצעת טיוטה לחוזר בנושא מיסוי פעילות במטבעות דיגיטליים (כמו "ביטקוין").
- "מטבע וירטואלי" הוא יחידה דיגיטלית ממוחשבת בעלת ערך, המשמשת לצורך סחר חליפין ו/או יחידה של חשבון וירטואלי.
- החוזר דן בשאלה האם מטבע וירטואלי מהווה "מטבע" או "נכס", כאשר פועל יוצא מסיווג כ-"מטבע" הוא פטור ממס על הפרשי שער של מט"ח אצל יחיד לפי סעיף 9(13) לפקודה.
- בפקודת מס הכנסה אין הגדרות ל"מטבע" או "מטבע חוץ". ולכן לגישת החוזר יש לפנות לדין הכללי, ולפי ההגדרות של חוק בנק ישראל התש"ע-2010, "מטבע" הינו שקל חדש, ו"מטבע חוץ" הינו "שטרי כסף או מעות שהם הילך חוקי במדינת חוץ ואינם הילך חוקי בישראל"- כלומר רק דברים מוחשיים, וכן רק שטר או מטבעות שהם הילך חוקי במדינה כלשהי מחוץ לישראל.
- סכום התשלום בעסקת החליפין ייקבע בהתאם לשווי ההוגן של המטבע הוירטואלי בשקלים.
- תשלומים המתבצעים באמצעות מטבע וירטואלי בעסקת חליפין כאמור עבור נכס או שירות חייבים בניכוי במקור בכפוף לתקנות ניכוי מס במקור לפי העניין.

מיסוי מטבעות דיגיטליים

טיוטת חוזר של רשות המסים מיום 11 בינואר 2017 - המשך

- מטבעות וירטואליים אינם נחשבים גם כ"ניירות ערך" לפי חוק ניירות ערך התשכ"ח-1968 או לפי פקודת מס הכנסה וחוק מע"מ.
- לכן לעמדת רשות המסים, אין לראות במטבע וירטואלי כ"מטבע" או כ"נייר ערך" אלא כ"נכס" שימושה לפי חלק ה' לפקודה (מס רווח הון – 25% + מס ייסוף).
- עם זאת, אדם אשר הכנסותיו ממטבעות וירטואליים עולות לכדי עסק, יסווגו הכנסותיו כהכנסה מעסק או משלח יד וימוסו כהכנסות פירותיות (מס שולי – עד 50%).
- לעניין מע"מ, רשות המסים מציינת כי מטבעות וירטואליים הינם בגדר "טובין" ומשכך כפופים למע"מ כמו כל מכירה של טובין אחרים.
- שימוש במטבע וירטואלי לצורך רכישת נכס או שירות מהווה **עסקת חליפין**. לאור זאת, מחיר העסקה ששולמה באמצעותם יקבע על פי סעיף 10 לחוק מע"מ.

מיסוי מטבעות דיגיטליים

עמדה מספר 32/2017 - מיסוי "מטבעות וירטואליים" מיום 1 בינואר 2018

"הגדרת "נכס" בסעיף 88 לפקודת מס הכנסה כוללת כל רכוש, בין אם מדובר בנכס מוחשי ובין אם מדובר בנכס לא מוחשי. "מטבע וירטואלי" (כדוגמת ביטקוין, אתריום וכיוצא באלו), הקרוי גם "אמצעי תשלום מבוזר", הינו רכושו של האדם המחזיק בו, ומשכך הוא נכלל בהגדרת "נכס" בסעיף 88 לפקודה. בהתאם לכך, מכירת "מטבע וירטואלי" מהווה אירוע מס החייב במס על פי הוראות חלק ה' לפקודת מס הכנסה (רווח הון). אם פעילות מכירת "מטבעות וירטואליים" מגיעה לכדי "עסק", הרי שההכנסות ממכירת "המטבעות הווירטואליים" חייבות במס מכוח חלק ב' לפקודה. בנוסף, "מטבע וירטואלי" אינו מהווה מטבע או מטבע חוץ כהגדרתם בחוק בנק ישראל, התשמ"ה-1985. בהתאם לכך, ולמען הסר ספק, ההפרש בין התמורה במכירה לבין עלות הרכישה לא יחשב כהפרשי הצמדה ו/או כהפרשי שער."

מיסוי מטבעות וירטואליים

סעיף 131ה' לפקודה:

"עמדה חייבת בדיווח" - עמדה שמתקיימים בה כל אלה:

- (1) היא עומדת בניגוד לעמדה שפרסמה רשות המסים עד תום שנת המס שלגביה מוגש הדוח;
- (2) יתרון המס הנובע ממנה עולה על 5 מיליון ₪ באותה שנת מס או על 10 מיליון ₪ במהלך ארבע שנות מס לכל היותר.

חריגים נוספים:

1. הכנסת הנישום בשנת המס, למעט רווח הון, אינה עולה על 3 מיליון ₪;
2. הכנסת הנישום בשנת המס מרווח הון אינה עולה על 1.5 מיליון ₪.

מיסוי מטבעות דיגיטליים

חוזר מס הכנסה 05/2018

רשות המיסים פרסמה ביום 17 בינואר 2018 חוזר מס הכנסה 05/2018 בנושא: מיסוי פעילות באמצעי תשלום מבוזר (המכונים: "מטבעות וירטואלים")

מטבע דיגיטלי אינו "מטבע" או "מטבע חוץ"

עמדת רשות המסים היא כי המטבע הוירטואלי המשמש כאמצעי סחר חליפין ("אמצעי תשלום מבוזר") אינו בגדר מטבע או מטבע חוץ בהתאם להגדרה בחוק בנק ישראל, תש"ע-2010, ובהתאמה לפי פקודת מס הכנסה.

מיסוי מטבעות דיגיטליים

חוזר מס הכנסה 05/2018 - המשך

מס הכנסה

- מטבע וירטואלי יהווה "נכס" כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה ויחוייב במס רווח הון בהתאם לסעיף 91.
- אדם אשר הכנסותיו מהמטבעות דיגיטליים מגיעות לכדי עסק, הכנסות אלו יסווגו כהכנסות פירותיות ויחולו לגביהן שיעורי המס לפי סעיפים 121 או 126 לפי העניין.
- הכנסות אשר הגיעו לאדם כתוצאה מפעילות כריה ימוסו גם כן כהכנסה עסקית (לכאורה חזקה חלוטה).
- עסקה בהן תמורה משולמת על ידי מטבע דיגיטלי הינה עסקת חליפין כלהלן:
 - סכום התמורה יהא למוכר לקביעת התמורה ולרוכש לצורך קביעת מחיר המקורי.
 - **מוכר הנכס או נותן השירות ירשום הכנסה בגין מכירת הנכס או מתן השירות הניתן במועד עסקת החליפין המוכר.**
 - **לגבי רוכש הנכס או מקבל השירות ומשלם באמצעי התשלום המבוזר – במועד ביצוע עסקת החליפין מתבצעת מכירת אמצעי התשלום המבוזר ובמקביל הוא רוכש נכס או מקבל שירות.**
 - הדיווח על ההכנסות לצורכי מס יהא בהתאם להוראות שנקבעו בפקודה והוראות כל דין.
 - אין הוראה מפורשת לגבי עסקאות בהן אין מימוש לפיאט (עסקאות רכישה/מכירה אלט באלט).

מיסוי מטבעות דיגיטליים

חוזר מס הכנסה 05/2018 - המשך

מס ערך מוסף

- מטבע דיגיטלי – "נכס מוחשי"
- מטבע דיגיטלי אינו מטבע, או נייר ערך או מסמך סחיר לעניין חוק מע"מ.
- יש לראות במטבע דיגיטלי - "נכס פיננסי" והכנסות מהן יחויבו במס ערך מוסף רק אם הן בעלות מאפיינים עסקיים.
- מי שפעילותו במטבעות הוירטואלים מגיעה לכדי פעילות עסקית, יסווג וירשם כ"מוסד כספי" לעניין חוק מע"מ והוא יחויב במס ריווח ומס שכר בהתאם להוראות סעיף 4 לחוק מע"מ.
- מי שעסקו בכריית מטבעות וירטואלים יסווג וירשם כ"עוסק לעניין חוק מע"מ", ועסקאותיו תתחייבנה במס (בשיעור אפס או בשיעור מלא לפי העניין) על מלוא התמורה המתקבלת בידיו.
- עוסק שאין עיסוקו במטבע דיגיטלי המקבל את התמורה עבור עסקאותיו במטבע דיגיטלי (מכירת מוצר או שירות) - חייב במס ערך מוסף ומחיר העסקה יקבע על פי סעיף 10 לחוק מע"מ. ההכנסות שיצמחו ממטבעות דיגיטליים – לא תהא חייבות במע"מ.

מיסוי מטבעות דיגיטליים

חוזר מס הכנסה 05/2018 - המשך

מס ערך מוסף

- מטבע דיגיטלי – "נכס מוחשי"
- מטבע דיגיטלי אינו מטבע, או נייר ערך או מסמך סחיר לעניין חוק מע"מ.
- יש לראות במטבע דיגיטלי - "נכס פיננסי" והכנסות מהן יחויבו במס ערך מוסף רק אם הן בעלות מאפיינים עסקיים.
- מי שפעילותו במטבעות הוירטואלים מגיעה לכדי פעילות עסקית, יסווג וירשם כ"מוסד כספי" לעניין חוק מע"מ והוא יחויב במס ריווח ומס שכר בהתאם להוראות סעיף 4 לחוק מע"מ.
- מי שעסקו בכריית מטבעות וירטואלים יסווג וירשם כ"עוסק לעניין חוק מע"מ", ועסקאותיו תתחייבנה במס (בשיעור אפס או בשיעור מלא לפי העניין) על מלוא התמורה המתקבלת בידיו.
- עוסק שאין עיסוקו במטבע דיגיטלי המקבל את התמורה עבור עסקאותיו במטבע דיגיטלי (מכירת מוצר או שירות) - חייב במס ערך מוסף ומחיר העסקה יקבע על פי סעיף 10 לחוק מע"מ. ההכנסות שיצמחו ממטבעות דיגיטליים – לא תהא חייבות במע"מ.

מיסוי טוקנים (אסימונים)

טיוטה חוזר מס הכנסה XX/2018 בנושא : ICO - הנפקת "אסימונים דיגיטליים" למתן שירותים ו/או מוצרים בפיתוח Utility Tokens

רשות המסים פרסמה ביום 17 בינואר 2018 טיוטת חוזר מקצועי, להתייחסויות הציבור, המסדירה ומפרטת את היבטי המיסוי בכל הנוגע לחברות אשר מגייסות כספים בדרך של ICO.

- טיוטת החוזר עוסקת רק בסוגיות המס הנובעות מהנפקות של אסימוני שירותים ומוצרים (Utility Tokens) בלבד ואין היא עוסקת בהנפקת אסימונים בעלי מאפיינים של הון (Security Tokens) או מטבעות דיגיטליים.
- טיוטת החוזר מבהירה את אופן המיסוי שחל על חברה המנפיקה אסימונים וירטואליים על בסיס עקרונות IFRS 15 ועל המשקיעים שרוכשים את האסימונים.
- ברמת החברה המנפיקה טיוטת החוזר מסדירה את מקור ההכנסה במסגרת ההנפקה, אופן ההכרה בהכנסה וכן קובעת את המועדים לכך בהתאם לנסיבות השונות ולמודלים העסקיים המוכרים בתחום. טיוטת החוזר מפרטת גם את אופן הדיווח לצרכי מס במקרים של הענקת אסימונים לעובדים.

מיסוי טוקנים (אסימונים)

טיוטה חוזר מס הכנסה XX/2018 בנושא : ICO - הנפקת "אסימונים דיגיטליים" למתן שירותים ו/או מוצרים בפיתוח Utility Tokens - המשך

אירועי מס בהנפקות אסימוני מוצרים ושירותים ברמה של חברה המנפיקה

- התמורה המתקבלת מהנפקה תירשם כהכנסות נדחות / הכנסות מראש בחברה המנפיקה. ההכנסות מראש ירשמו על פי שווי התקבולים שהתקבלו ביום ההנפקה ובניכוי הוצאות שיש לייחסן במישרין להנפקת האסימונים למעט הוצאות ששימשו כאמור בפיתוח עצמי של הפלטפורמה אשר יופחתו בהתאם להוראות הפקודה.
- אם החברה מעניקה שירותים או מוכרת מוצרים בתמורה לאסימונים המונפקים, ההכנסות מראש תוכרנה כהכנסה לשיעורין בהתאם לקצב מתן השירותים או הספקת המוצרים.
- במקרים בהם האסימונים מקנים זכות תמידית למחזיק בהם לקבל שירות מהחברה המנפיקה אז, ההכנסות מראש תוכרנה במלואן כהכנסה ביום שהשירות הפך להיות זמין למחזיקי האסימונים. ככל שמדובר בשירות שזמין בחלקו, יש להכיר בחלק היחסי של השירות שהפך לזמין.

מיסוי טוקנים (אסימונים)

טיוטה חוזר מס הכנסה XX/2018 בנושא : ICO - הנפקת "אסימונים דיגיטליים" למתן שירותים ו/או מוצרים בפיתוח Utility Tokens - המשך

אירועי מס בהנפקות אסימוני מוצרים ושירותים ברמה של חברה המנפיקה - המשך

- במקרים בהם האסימונים מקנים זכות לשימוש בפלטפורמה (כגון זכות לסחור באמצעות האסימונים בפלטפורמה המפותחת) אותה פיתחה החברה המנפיקה אז, ההכנסות מראש תוכרנה במלואן כהכנסה ביום שהפלטפורמה החלה לפעול.
- אם החברה המנפיקה מוכרת אסימונים נוספים אותם קיבלה במסגרת גביית עמלה בגין השימוש בפלטפורמה שפיתחה, ההכנסה תוכר בידיה במועד בו מתבצעת עסקה בפלטפורמה המזכה את החברה בעמלה כאמור. גובה ההכנסה ייקבע בהתאם לתקבול בפועל המשקף שווי האסימון באותו מועד בשוק המשני.
- חברה מנפיקה, ששמרה בבעלותה מלאי אסימונים במסגרת ה-ICO, תכיר בהכנסה במועד מכירתם, בשוק המשני לפי התמורה שתתקבל (עלות האסימונים תהא 0). ההכנסה כאמור, תהווה הכנסה אינטגרלית לעסקיה של החברה המנפיקה.

מיסוי טוקנים (אסימונים)

טיוטה חוזר מס הכנסה XX/2018 בנושא : ICO - הנפקת "אסימונים דיגיטליים" למתן שירותים ו/או מוצרים בפיתוח Utility Tokens - המשך

אירועי מס בהנפקות אסימוני מוצרים ושירותים ברמה של חברה המנפיקה – המשך

על החברה המנפיקה להכיר בהכנסה מיידית בכל יתרת ההכנסות מראש עם קרות אחד האירועים הבאים:

- תמורת ההנפקה הייתה מיועדת לפיתוח של מוצר או שירות מסוים, והפיתוח לא צלח.
- החברה המנפיקה הכריזה על פירוק, או נכנסה להקפאת הליכים או הגיעה לחדלות פירעון.
- החברה העבירה את מחויבויותיה למחזיקי האסימונים לגוף אחר.
- החברה המנפיקה מכרה את פעילותה.
- אם האסימונים המונפקים לא יוצרים לחברה המנפיקה מחויבות כלשהיא לספק שירות או מוצר למחזיק האסימון.
- ההכנסות מראש תוכרנה כהכנסה במועד קבלתן בחברה המנפיקה שזכאית לדווח על הכנסותיה על בסיס מזומן. חברה שבחרה לדווח על בסיס מצטבר, לא תוכל לחזור מבחירה זו במועד מאוחר יותר.

מיסוי טוקנים (אסימונים)

טיוטה חוזר מס הכנסה XX/2018 בנושא : ICO - הנפקת "אסימונים דיגיטליים" למתן שירותים ו/או מוצרים בפיתוח Utility Tokens

אירועי מס בהנפקות אסימוני מוצרים ושירותים ברמה של מחזיקי אסימונים

- ברמת המחזיק מדובר ברכישה זכות המהווה נכס כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה, לכן לא תותר הוצאה כלשהיא למחזיקי האסימונים במועד רכישתם. במועד מימוש האסימון בדרך של מסחר באסימונים, תוכר ההוצאה כעלות (מחיר מקורי). במועד צריכת המוצר או השירות תוכר ההכנסה מהנכס או השירות ותוכר העלות בכפוף להוראות הפקודה.
- במידה שהאסימונים מקנים זכות לקבלת שירות, אז, עלות האסימונים תוכר כעלות השירות ותוכר כהוצאה, בכפוף לסעיף 17 לפקודה, בהתאם לקצב קבלת השירות על פי העלות של האסימון כפי שהייתה בפועל אצל המחזיק.
- אסימונים המקנים למחזיק בהם זכות תמידית לקבל שירות מהחברה המנפיקה, עלותם תוכר כהוצאה פירותית או כעלות, לפי העניין, במועד בו החברה המנפיקה חדלה מלספק את אותו שירות.
- אם האסימונים מקנים זכות לקבל מוצר, אזי, עלות המוצרים שיתקבלו תותר בניכוי בגובה עלות האסימונים שנרכשו במועד ההנפקה כעלות מכר, הוצאות פחת וכיוצ"ב לפי העניין.

מיסוי טוקנים (אסימונים)

טיוטה חוזר מס הכנסה XX/2018 בנושא : ICO - הנפקת "אסימונים דיגיטליים" למתן שירותים ו/או מוצרים בפיתוח Utility Tokens

אירועי מס בהנפקות אסימוני מוצרים ושירותים ברמת העובדים של החברה המקבלים אסימונים במסגרת עבודתם

- הכנסתו של העובד מהקצאת האסימונים תחויב במס במועד ההקצאה לפי סעיף 2(2), לפי העניין (גם אם האסימונים מוגבלים בעבירותם). גובה הכנסתו של העובד ייקבע בהתאם לשווי האסימונים במועד הקצאתם.
- לחברה תותר הוצאה בהתאם לשווי ההכנסה שהוכרה לעובד בשנת המס בה נוכה המס לעובד בשל הקצאת האסימונים כאמור כהוצאות שכר. ההוצאה תירשם כנגד ההכנסות מראש. ההכנסות מראש תוכרנה כהכנסה.

מיסוי טוקנים (אסימונים)

טיוטה חוזר מס הכנסה XX/2018 בנושא : ICO - הנפקת "אסימונים דיגיטליים" למתן שירותים ו/או מוצרים בפיתוח Utility Tokens - המשך

היבטי מס ערך מוסף

- **הנפקת אסימונים המהווים מחויבות למתן שירותים** – לפי סעיף 24 לחוק מע"מ, מועד החיוב במס יהא עם קבלת תמורת ההנפקה בידי החברה המנפיקה (דיווח על בסיס מזומן). עם זאת, בעת הנפקת האסימונים כאמור, כאשר מחזור העסקאות של העוסק (החברה המנפיקה) עולה על 15 מיליון ₪ וחלה עליו החובה לנהל פנקסי חשבונות לפי תוספת יא' להוראות ניהול ספרים, הרי שבהתאם לסעיף 29(א1) לחוק מע"מ, מועד החיוב יהא עם נתינת השירות (דיווח על בסיס מצטבר). לעניין זה, יראו את התמורה בהנפקה (ההכנסות מראש) כחלק ממחזור העסקאות.
- **הנפקת אסימונים המהווים מחויבות למכר טובין (נכס מוחשי ונכס בלתי מוחשי)** – לפי סעיף 22 לחוק מע"מ, מועד החיוב במס הוא עם מסירת הטובין לקונה (דיווח על בסיס מצטבר). חריג (חיוב על בסיס מזומן): עוסק שמחזור עסקאותיו אינו עולה על שני מיליון ₪ או עוסק שמתקיים בו האמור בפרט 2(ג) לתוספת א' להוראות ניהול ספרים.
- **אסימונים מהווים מסמך סחיר לעניין חוק מע"מ.**

מיסוי טוקנים (אסימונים)

טיוטה חוזר מס הכנסה XX/2018 בנושא : ICO - הנפקת "אסימונים דיגיטליים" למתן שירותים ו/או מוצרים בפיתוח Utility Tokens - המשך

היבטי מס ערך מוסף - המשך

במקרים בהם החבות במס נקבעת על בסיס מזומן, אולם בסופו של דבר זהות הקונה או מקבל השירות משתנה כך שבמועד ההנפקה רוכש האסימונים הינו **תושב חוץ אך עם מימוש העסקה הקונה או מקבל השירות הוא תושב ישראל או להיפך**, יתכן כי שיעור המס בשל העסקה ישתנה בהתאם להוראות חוק מע"מ כלהלן:

- כאשר המחויבות הינה **לאספקת טובין** - ככל שבעת ההנפקה הלקוח הוא תושב חוץ הרי שעם קבלת התקבול, החברה תוציא חשבונית מס בשיעור אפס בהתאם להוראות סעיף 30(א)(1) או 30(א)(2) לחוק מע"מ (ביטול החשבונית אם בעת אספקת הטובין הלקוח הוא תושב ישראל ולהיפך).
- כאשר המחויבות הינה **למתן שירות** - ככל שבעת ההנפקה הלקוח הוא תושב חוץ הרי שעם קבלת התקבול החברה תוציא חשבונית מס בשיעור אפס בהתאם להוראות סעיף 30(א)(5) לחוק מע"מ ככל ולא מתקיימים הסייגים הקבועים בסעיף (ביטול החשבונית אם בעת אספקת השירות) הלקוח הוא תושב ישראל ולהיפך).

פעילות עסקית מול פעילות הונית

פעילות עסקית מול פעילות הונית

נפקות ההבחנה

שיעורי מס אצל יחידים – רווח הון - מס שולי (עד 50%) לעומת מס רווחי הון (בין 20% ל- 30%).

קיצוז הפסדים – הפסד עסקי שנוצר בשנת מס מותר בקיצוז כנגד כל הכנסה שנוצרה באותה שנה. הפסד עסקי מועבר מותר בקיצוז כנגד הכנסה מעסק, רווח הון בעסק ולעיתים גם הכנסת עבודה; הפסד הון שנוצר בשנת מס מותר בקיצוז כנגד רווח הון, **ואם הוא נוצר ממכירת נייר ערך – גם כנגד ריבית ודיבידנדים.** הפסד הון מועבר מותר בקיצוז כנגד רווח הון בלבד.

פעילות עסקית מול פעילות הונית

לצורך איתורה של פעילות העולה כדי "עסק" והבחנתה מפעילות הונית שאינה מגיעה לדרגת עסק, פיתחו בתי המשפט שורה של מבחני משנה:

- מבחן טיבו ואופיו של הנכס ממנו מופקת ההכנסה
- מבחן ההיקף הכספי של העסקה
- מבחן התדירות
- מבחן הארגון והניהול
- מבחן הידענות, הבקיאיות והמיומנות בביצוע העסקה
- מבחן ההשבחה והשיווק
- מבחן תקופת החזקת הנכס
- מבחן המימון
- מבחן העל

פעילות עסקית מול פעילות הונית

- **מבחן טיבו ואופיו של הנכס ממנו מופקת ההכנסה** – האם טיבו ואופיו של הנכס כנכס השקעתי לטווח ארוך או כנכס למסחר שוטף אשר מעיד על קיומו של "עסק".
- **מבחן ההיקף הכספי של העסקה** - ככל שההיקף הכספי של הפעילות רב יותר מלמד הדבר על האופי העסקי או המסחרי של הפעילות ועל קיומו של עסק.
- **מבחן התדירות** - ככל שתדירות ביצוען של עסקאות דומות הנה גבוהה יותר, וככל שקיימת יכולת למקור להניב תקבולים חוזרים ונשנים, מצביע הדבר על פעילות מעסק.
- **מבחן הארגון והניהול** - קיום מקום לניהול עסק, קיומו של מנגנון, משרד, צוות עובדים, מערך רישומי ותיעוד מסודר, שליטה, פיקוח וכיוצא באלה עשויים להצביע על קיומו של "עסק".
- **מבחן הבקיאות והמיומנות** - מומחיותו של הנישום בתחום פעולותיו משמשת אמת מידה לסיווגן כפעולות עסקיות באופיין. ככל שרבה יותר מומחיותו ובקיאותו של הנישום בתחום הכלכלי שבו נעשית העסקה, כך גוברת הנטייה בפסיקה לראות בעסקה חלק מפעילותו של הנישום בעסקו. "אין הכרח כי הבקיאות תהיה ברמה "עילאית" או מאוד ספציפית אלא די בהתמצאות בתחום העסקה, בהכרת השוק וביכולת להעריך את כדאיות ההשקעה".

פעילות עסקית מול פעילות הונית

- **מבחן ההשבחה והשיווק** - במידה ומבצע הנישום שינויים פיזיים לקראת מכירת הנכס, או נוקט בפעילות של שיווק מסחרי, או בפעילות שמטרתה להפוך את הנכס למסחרי יותר ולהעלות את ערכו, תגבר הנטייה לראות במכירת הנכס משום פעולה מסחרית.
- **מבחן תקופת החזקת הנכס** - ככל שתקופת ההחזקה בנכס קצרה יותר, גדלה הסבירות שהפעילות הנה מסחרית. בדומה למבחן התדירות, אין אמת מידה המצביעה באורח מדויק מהי תוחלת החזקה קצרה המעידה על פעילות עסקית, והדבר תלוי בין השאר באופי הנכס.
- **מבחן המימון** - נישום המממן את העסקה על ידי נטילת הלוואות ואשראי (במיוחד לטווח קצר) ו/או שהיקף המימון הזר שלו גדל ביחס להונו העצמי, ייחשב בדרך כלל למבצע פעולות מסחריות, אשר יש ועולות הן כדי "עסק".
- **מבחן העל** - הנסיבות האופפות את העסקה - יש לבחון את העסקה במבחנים השונים המפורטים לעיל, ולראות את "התמונה בכללותה". אין המדובר במבחן "מתמטי" ברור, אלא בשימוש במה שמכונה "חוש המומחיות של המשפטן".

דוגמאות מהפסיקה בניירות ערך

ע"א 9187/06 מגיד רפאל נ' פקיד שומה פתח תקוה (2009) - עובדות פסק הדין:

- בעניין מגיד דובר במערער, אשר שימש כמנהל מחלקת ההשקעות בחברת אררט בין השנים 1992-1994. בתפקידו היה ממונה על ניהול השקעותיה של החברה.
- בעקבות מפולת המניות בחודש פברואר 1994, התברר לחברה כי המערער ניצל את תפקידו, בכדי להפיק רווחים מניירות ערך בחשבונו הפרטי באמצעות רכישת ניירות ערך טרם קנייתם על ידי החברה.
- המערער ביצע מחזור של קנייה ומכירה של ניירות ערך בסך של כ-44 מיליון ₪.
- לטענת פקיד השומה הכנסתו של המערער מניירות הערך הינה הכנסה מעסק.
- בית המשפט המחוזי (עמ"ה 1061/01) אישר את עמדת פקיד השומה, וקבע כי מדובר בהכנסה מעסק.

דוגמאות מהפסיקה בניירות ערך

ענין מגיד - ע"א 9187/06 - פסק הדין:

• לעניין מבחן תדירות העסקאות, קובע ביהמ"ש העליון :

"גם ניירות הערך כשלעצמם נבדלים בינם לבין עצמם במידת התדירות של המסחר בהם. בעבר הושמעה הדעה לפיה כאשר מדובר בעסקאות עתידיות במט"ח, בשל אופי השוק, די במספר עסקאות קטן על מנת להפוך לבעל "עסק"; כשמדובר במניות של חברות נסחרות גם פעולות רבות יכולות להיחשב הוניות, ואילו במניות של חברות פרטיות גם מספר פעולות רב לא הופך את המקור ל"עסקי" בנסיבות מסוימות... יחד עם זאת, גם קריטריונים אלו עשויים להשתנות מעת לעת בהתאם לשינויים באופיים של השווקים."

דוגמאות מהפסיקה בניירות ערך

ענין מגיד - ע"א 9187/06 - פסק הדין:

• לעניין מבחן טיב הנכס קובע ביהמ"ש העליון:

"גם בנוגע לניירות ערך לא ניתן לקבוע מראש מסמרות בשאלה האם מדובר בנכס בעל אופי הוני או בעל אופי פירותי, אם כי כנקודת מוצא הם נחשבים נכס "הוני"... מקרה אחד שבו ניירות ערך יהוו נכס בעל אופי "עסקי" או "פירותי" הוא כאשר הם מוחזקים בידי מי שהשקעה ניירות ערך, רכישתם ומימושם מהווה חלק מעסקו הרגיל, כגון בנק או חברת ביטוח. כמו כן, ייתכן שניירות ערך "ישנו את אופיים" וייחשבו כנכס "עסקי" או "פירותי" כאשר הפעילות בהם לובשת צורה של עסק ממש, עקב תדירות הפעילות בהם, היקף העסקאות, והאופי הספקולטיבי (או הסולידי) של ניירות הערך וכיו"ב... מניות ספקולטיביות מצביעות על כיוון עסקי כאשר הן מהוות את המרכיב העיקרי בתיק ההשקעות וכאשר מדובר בהשקעות לטווח קצר."

דוגמאות מהפסיקה בניירות ערך

ענין מגיד - ע"א 9187/06 - פסק הדין:

- לעניין קיומו של מנגנון או פעילות קבועה ונמשכת, מתווה בית המשפט העליון כדלהלן:
"אחד המאפיינים של עסק הוא הפעילות הקבועה והנמשכת בו ולכן יש צורך בקיומו של מנגנון שיאפשר את הפעילות, כגון משרד, צוות, הנהלת חשבונות, שיווק וכיוצא באלה פעולות אקטיביות שמאפשרות את ייצור ההכנסה השוטפת... יחד עם זאת, יש הסבורים כי כאשר מדובר בפעולות בניירות ערך אין חשיבות רבה לשאלת קיומו של מנגנון ארגוני, ויש להסתפק בהיות הנישום אקטיבי במסגרת הפעילות."
- לעניין קיומו של פיתוח, טיפוח, השבחה, יזמות ושיווק:
"נקודת המוצא היא שנכסים שעוברים שינוי והשבחה לקראת מכירתם, כגון שינויים שנועדו להפוך את הנכס לסחיר יותר ולהעלות את ערכו, או שמכירתם דורשת פעולות שיווק, הם נכסים הנמכרים במסגרת פעילות מסחרית-עסקית... מבחן זה רלוונטי בעיקר לנכסי מקרקעין וכאשר מדובר במשקיעים גדולים. יחד עם זאת, יש הסבורים כי אם הנישום ביצע פעולות כדי שהמניות יעלו בערכן, כגון מניפולציות או "הרצה" של מניות, הדבר יצביע על פעילות עסקית (מבלי להיכנס לשאלת החוקיות של פעולות אלה)."

דוגמאות מהפסיקה בניירות ערך

ע"מ 870/08 דרור ליאת השקעות נ' פקיד שומה חיפה (2011) - עובדות פסק הדין:

- חברה משפחתית בבעלות בני זוג סחרה בניירות ערך ומט"ח וביצעה בחשבון הבנק שלה בשנת 2006 כמאה פעולות של קנייה וכחמישים פעולות של מכירה.
- הפעולות נעשו באמצעות בן הזוג במחשב הפרטי של בני הזוג, בביתם הפרטי, ומבלי שבן הזוג מילא תפקיד רשמי בחברה. בת הזוג כיהנה כדירקטורית ובעלת זכויות החתימה בחברה.
- ההיקף הכספי של העסקאות היה כ- 3.8 מיליון ₪. היקף דומה היה גם בתיק הפרטי של בני הזוג.
- לחברה נגרמו הפסדים עקב השקעות פיננסיות.
- החברה טענה, שפעילותה בשוק ההון היא עסקית, וההפסד שנגרם לה הוא הפסד עסקי, ואילו פקיד השומה ראה בה פעילות הונית ובמקביל סיווג את ההפסד שנגרם מפעילות זו כהפסד הוני. באותו עניין דובר על חברה משפחתית בבעלות מלאה של בת הזוג.

דוגמאות מהפסיקה בניירות ערך

ע"מ 870/08 דרור ליאת השקעות נ' פקיד שומה חיפה (2011) - פסק הדין:

פעילות החברה בשוק ההון אינה עסקית -

- מבחן התדירות - מאה פעולות של קנייה וחמישים פעולות של מכירה לא מצביעים על פעילות עסקית באופן מובהק.
- מבחן המנגנון - בן הזוג, אשר ביצע את פעולות הקניה והמכירה, לא שימש כמנהל או עובד בחברה. בנוסף, החברה מעולם לא קיבלה החלטה על כניסה לפעילות בשוק ההון. כמו כן, הפעילות נעשתה מביתם של בני הזוג, בשעות הערב.
- מבחן המימון - מימון הפעילות היה מנכסים אישיים של בני הזוג.
- מבחן הבקיאות - בני הזוג לא היו בקיאים בשוק ההון או בעלי ידע ומיומנות כשל מי שהעיסוק בהשקעות פיננסיות הינו עיסוקו.
- מבחן ההיקף הכספי - ההיקף הכספי של העסקאות שביצעה החברה לא היה חריג, והיה דומה להיקף העסקאות שביצעו בני הזוג בתיק ההשקעות האישי שלהם.

דוגמאות מהפסיקה בניירות ערך

פסק הדין בעניין משה ענתבי (10-01-12918)(2014)

העובדות:

- המערער עבד כשכיר בקופת חולים "מכבי" בין השנים 1999-2008.
- בסוף שנת 2008 הוגש כתב אישום נגדו וכנגד עובדת נוספת במכבי, בו הואשמו השניים בגניבה ממעביד.
- במסגרת תביעה שהגישה מכבי נכרת הסכם פשרה לפיו התחייבו המערער והעובדת הנוספת לשלם למכבי סך של 1,964,000 ₪, כאשר מתוך הסכום האמור התחייב המערער לשלם למכבי סך של 910,000 ₪ ובנוסף העביר למכבי כספים נוספים.
- לטענת פקיד השומה, לאור הסכום שהחזיר למכבי וויתורו על כספי תגמולים, יש לחייבו במס בגין הכנסת עבודה בסך של 1,339,000 ₪.
- לטענת המערער, יש להכיר בהפסדים שנגרמו לו מפעילותו הענפה בניירות ערך בשנות המס שבערעור, העולה לכדי פעילות עסקית ולהתיר את קיזוזם מהכנסתו מגניבת הכספים.

דוגמאות מהפסיקה בניירות ערך

פסק הדין בעניין משה ענתבי (10-01-12918)(2014)

בית המשפט המחוזי – הערעור נדחה:

- בית המשפט המחוזי (כב' השופט מגן אלטוביה), קבע, כי על פי המבחנים שנקבעו בפסיקה פעילותו של המערער בתחום ניירות הערך אינה מגיעה לכדי עסק ויש לראות את ההפסד שנוצר למערער מניירות ערך כהפסד הוני.
- בית המשפט סוקר את המבחנים שנקבעו על ידי בית המשפט העליון בעניין **מגיד**, להבחנה בין הכנסה פירותית להכנסה הונית וחוזר על מבחן "העל" (הנסיבות האופפות את העסקה) ומגיע למסקנה, כי המערער ביצע בשנות המס שבערעור 3,000 פעולות במחזור של 6,000,000 ₪ ובתדירות גבוהה, אולם לא הוכיח קיומו של מנגנון והתארגנות כעסק.

דוגמאות מהפסיקה בניירות ערך

פסק הדין בעניין משה ענתבי (10-01-12918)(2014)

בית המשפט המחוזי – הערעור נדחה:

• "בעניין מגיד, נקבע כי כנקודת מוצא ניירות ערך הינן נכס הוני. לכך יש להוסיף, כי בתקופה הרלבנטית הועסק המערער על ידי מכבי ככלכלן במחלקת תקציב במשרה מלאה ואת פעילותו בתחום המניות עשה כדרך אגב בעבודתו או בשעות הערב מביתו. ממילא, נראה כי המערער לא השקיע ביצירת מנגנון עצמאי לפעילותו בתחום ניירות ערך. ועוד. מעדותו של המערער עולה כי הכספים שנגנבו שימשו אותו לפעילותו בניירות הערך, דהיינו מדובר בהון עצמי ולא בהלוואות. בתקופה הרלבנטית לא היה למערער תיק עוסק במע"מ ובזמן אמת דיווח המערער על פעילותו בתחום ניירות הערך כפעילות הונית. בכל אלה יש כדי לתמוך במסקנה שמדובר בהשקעה הונית, וכך אני מוצא לנכון לקבוע."

חוזר מס הכנסה 13/2004

חוזר מס הכנסה 13/2004 "סיווג הכנסות ממכירת ניירות ערך ומעסקאות עתידיות הנסחרים בבורסה כהכנסה פירותית או הונית"

בהתייחסותה למבחני הסיווג השונים, מתווה רשות המיסים במסגרת החוזר כדלהלן:

• מבחן התדירות:

"תדירות העסקאות צריכה להיבחן לאור סוגו של הנכס. כאשר מדובר בניירות ערך אך ברור הוא שעל מנת לסווג את ההכנסה מהם כהכנסה עסקית יידרש מספר עסקאות רב בהשוואה למספר עסקאות בנכסים אחרים, כמו למשל נכסי מקרקעין".

• מבחן היקף ההשקעה:

"מבחן היקף ההשקעה - על פי מבחן זה היקף השקעה גבוה מצביע על פעילות עסקית. יצוין כי יש ליישם מבחן זה גם לאור היקף ההשקעה בהשוואה להיקף פעילות של הנישום בתחומים אחרים ובשים לב למשאביו הכספיים.

בחינת היקף ההשקעה צריכה להיעשות בזהירות תוך תשומת לב מיוחדת לנסיבות הספציפיות שכן דווקא אצל נישומים שמבצעים פעולות השקעה לא עסקיות בחסכונותיהם יכולים מחזורי ההשקעה לעלות על מחזורי פעילותם העסקית אחרת".

חוזר מס הכנסה 13/2004

חוזר מס הכנסה 13/2004 - המשך:

• מבחן תקופת ההחזקה בנכס:

"לפי מבחן זה תקופת החזקה קצרה בנכס עשויה להצביע על פעילות עסקית. רכישת ניירות ערך ומכירתם באותו חודש יכולה עדיין להיחשב כפעולה הונית.

יצויין כי סוגו של הנכס משמעותי גם במבחן זה. פעולות בניירות ערך בפרק זמן קצר יכול שתסווגנה כפעולות הוניות בעוד שלגבי פעולות בנכסים אחרים, יתכן ואותו פרק הזמן היה מאפיין פעולה פירותית."

הוני מול עסקי - סיכום

- טיב הנכס – נכס חדשני, תנודתי וזמין 24/7
- מבחן התדירות – תדירות גבוהה וזמינות מלאה
- מבחן המימון – הון עצמי
- מבחן הבקיות – ידע כללי
- מבחן המנגנון – לא קיים – האם מדובר בעובד שכיר?
- מבחן היגיעה האישית – לא קיים - במובחן מסוחרי נוסטרו
- מבחן ההיקף הכספי – בעיקר בשנת 2017
- מבחן הכוונה – שמירה על הון עצמי, ראייה סוביקטיבית כפעילות השקעתית
- מבחן הנסיבות - שוק תנודתי וחדשני, מסחר כלל עולמי

מס ערך מוסף

מס ערך מוסף

- סעיף 2 לחוק המע"מ שכותרתו "הטלת מס ערך מוסף ושיעורו" קובע כי:
"על עסקה בישראל ועל יבוא טובין יוטל מס ערך מוסף בשיעור אחד ממחיר העסקה או הטובין...".
- בסעיף 1 לחוק מע"מ, סעיף ההגדרות, מוגדרת "עסקה":
"עסקה" – כל אחת מאלה:
 - (1) **מכירת נכס או מתן שירות בידי עוסק במהלך עסקו, לרבות מכירת ציוד;**
 - (2) **...;**
 - (3) **עסקת אקראי.**
- "עסקת אקראי" מוגדרת בהמשך הסעיף באופן הבא:
"עסקת אקראי" –
 - (1) **מכירת טובין או מתן אשראי באקראי, כשהמכירה או השירות הם בעלי אופי מסחרי;...**

מס ערך מוסף

- בסעיף 1 לחוק מע"מ, מוגדר "עוסק", כדלקמן:
"מי שמוכר נכס או נותן שירות במהלך עסקיו, ובלבד שאינו מלכ"ר או מוסד כספי, וכן מי שעושה עסקת אקראי."
- "נכס" מוגדר בסעיף 1 לחוק מע"מ כ"טובין או מקרקעין". על פי סעיף זה ניירות ערך אינם נכללים תחת הגדרת "טובין" ובלשון הגדרת החוק למונח "טובין":
"טובין" – לרבות -
(1) ...
(2) זכות, טובת הנאה ונכסים בלתי מוחשיים אחרים ובין השאר - ידע, למעט זכות במקרקעין או בתאגיד, ולמעט ניירות ערך ומסמכים סחירים וזכויות בהם."

מס ערך מוסף

- ניירות ערך" מוגדרים בסעיף 1 לחוק, כדלקמן:
"ניירות ערך" - כמשמעותם בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968, לרבות ניירות ערך המונפקים בידי הממשלה או על פי חוק מיוחד, ולרבות מניות שלא הוצאו בסדרה;"
- ניירות ערך מוגדרים בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 כדלקמן:
"ניירות ערך" – תעודות המונפקות בסדרות על-ידי חברה, אגודה שיתופית או כל תאגיד אחר ומקנות זכות חברות או השתתפות בהם או תביעה מהם, ותעודות המקנות זכות לרכוש ניירות ערך, והכל בין אם הן על שם ובין אם הן למוכ"ז, למעט ניירות ערך המונפקים בידי הממשלה או בידי בנק ישראל, שנתקיים בהם אחד מאלה:
(1) הם אינם מקנים זכות השתתפות או חברות בתאגיד ואינם ניתנים להמרה או למימוש בניירות ערך המקנים זכות כאמור;
(2) הם מונפקים לפי חיקוק מיוחד;"

מס ערך מוסף

- סעיף 19(ב) לחוק מע"מ, אשר נמצא בפרק ה' לחוק העוסק ב"חייב בתשלום המס", מתייחס לחבות המס של אדם העוסק במכירה של ניירות ערך, כדלקמן:

"עוסק שעסקו מכירת ניירות ערך או מסמכים סחירים אחרים, לרבות רכישתם של ניירות ערך ומסמכים כאמור לשם קבלת דמי פרעונים או פדיונם, או שעסקו במכירת מטבע חוץ, יראו את המכירה או קבלת הפרעון או הפדיון כשירות תיווך שעושה העוסק בין מי שמכר לו אותם לבין מי שקנה אותם ממנו או פרע או פדה."

בחוזר 5/2018 נקבע כי -

- מטבע וירטואלי - "אינו מטבע, או נייר ערך או מסמך סחיר לעניין חוק מע"מ".
- מי שפעילותו באמצעי תשלום מבוזר מגיעה לכדי פעילות בעלת מאפיינים עסקיים (בהתאם למבחנים אשר נקבעו בפסיקה) יחויב בהתאם להוראות חוק מע"מ כמוסד כספי.

מס ערך מוסף

סעיף 4(ב) לחוק מע"מ מטיל חבות במס ריווח ומס שכר על מוסד כספי חלף החבות במס ערך מוסף על עוסק, ובלשון הסעיף:

"על פעילות בישראל של מוסד כספי יוטל מס שכר וריווח באחוזים מהשכר ששילם והריווח שהפיק, כפי שקבע שר האוצר באישור הכנסת; הפסד שהיה למוסד כספי בשנת מס ניתן לקיזוז כנגד השכר ששילם לאותה שנת מס."

• סעיף 1 לחוק המע"מ מגדיר מהו "מוסד כספי":
"מוסד כספי" –

(1) חברה או אגודה שיתופית העוסקת בקבלת כספים בחשבון עובר ושב על מנת לשלם מהם לפי דרישה על-ידי שיק;

(2) חברה המשתמשת כדין במלה "בנק" כחלק משמה...;

(3) מוסד כספי כמשמעותו בחוק בנק ישראל, תשי"ד-1954, אשר הוראות הנזילות מכוח החוק האמור חלות עליו;

(4) מבטח;

(5) סוג בני אדם ששר האוצר קבע."

מס ערך מוסף

- שר האוצר עשה שימוש בסמכותו מכוח סעיף 5 להגדרת מוסד כספי והרחיב במסגרת צו מס ערך מוסף (קביעת מוסד כספי), התשל"ז-1977 את הגופים המסווגים כ"מוסד כספי":
"א) אלה יהיו מוסדות כספיים לענין החוק:
(1) עוסק שהוא חבר הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ וש-75% או יותר ממחזור העיסקאות שלו נובעים מעיסקאותיו בתור שכזה;
(2) עוסק שהוא נאמן או מנהל קרן כמשמעותם בחוק להשקעות משותפות בנאמנות, התשכ"א-1961, וש-75% או יותר...נובעים מעיסקאות בתור שכזה;
(3) מי שעסקו במכירת מטבע חוץ או ניירות ערך או מסמכים סחירים אחרים, ולענין זה יראו כמי שעסקו במכירת ניירות ערך או מסמכים סחירים אחרים, אף אם הוא רוכש אותם לצורך קבלת פרעונם או פדיונם."

מס ערך מוסף

- **משמע – אין בסיס חוקי לסיווג סוחר בקריפטו כמוסד כספי**
- החלטת מיסוי 14396/15 בנושא "החבות במע"מ של ביצוע השקעות פיננסיות – סיווג כ"מוסד כספי" לצרכי חוק מע"מ של פעילות נוסטרו - החלטת מיסוי שלא בהסכם".
- פסק הדין בעניין ע"מ 25935-02-16 אקוויטס ניהול השקעות בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 4 (2017).
- ע"מ 14338-02-15 טריידומטיקס בע"מ נ' רשות המיסים (פברואר 2018).
- גרמניה – קיים פטור ממע"מ גם ליחידים וגם לעסקים כאשר משתמשים בקריפטו כאמצעי תשלום.

דרישות דיווח

דרישות דיווח

- **עסק** - דיווח על פתיחת עסק + חבות אפשרית במע"מ וביטוח לאומי
- **הוני** - תוך 30 ימים מיום המכירה, המוכר נדרש להגיש לפקיד השומה דוח (טופס 1399) המפרט את חישוב רווח/הפסד ההון שנבע לו ואת חישוב המס הגזר מכך ולשלם מקדמה (ככל שלא תהיה הקלה מצד רשות המסים).
- **אימוץ המנגנון בתקנות מס הכנסה (ניכוי מתמורה, מתשלום או מרווח הון במכירת נייר ערך, במכירת יחידה בקרן נאמנות או בעסקה עתידית), התשס"ג-2002.**
- **אימוץ מנגנון סעיף 91(ד) (ג2)(א) + (ב) לפקודה - דיווח ותשלום מקדמה חצי שנתי - במכירת נייר ערך או יחידה הרשומים למסחר בבורסה ולא נוכה בגינן מס במקור לפי סעיף 164 לפקודה.**

דרישות דיווח – פתרונות אפשריים

תקנות מס הכנסה (ניכוי מתמורה, מתשלום או מרווח הון במכירת נייר ערך, במכירת יחידה בקרן נאמנות או בעסקה עתידית), התשס"ג-2002:

העברת ניכוי המס במקור ברמה חודשית – תקנה 12:

"12. חייב ישלם לפקיד השומה עד היום ה-15 בכל חודש, את סכום המס שניכה בחודש הקודם לפי תקנות אלה ויגיש לו באותו מועד דוח לפי טופס 0102, ואם הוא מוסד כספי – לפי טופס 0108."

קיצוז הפסדים ברמה שנתית – תקנה 9(א):

"9. (א) בחישוב רווח ההון לצורך ניכוי המס כאמור בתקנות אלה, יקזז החייב הפסד הון מניירות ערך ומעסקאות עתידיות בהתאם להוראות סעיף 92 לפקודה, ובלבד שהתקיימו כל אלה:

(1) ההפסד נוצר ממכירת נייר ערך שהיה בניהולו של החייב או מעסקה עתידית שבניהולו של החייב;

(2) הרווח נוצר באותה שנת מס שבה נוצר ההפסד, בין לפני מועד יצירת ההפסד ובין לאחר המועד האמור."

דרישות דיווח

חוזר 5/2018:

- "יש לדרוש מסמכים המתעדים את המסחר באמצעי התשלום המבוזר ולוודא להנחת דעת המבקר את עצם קיום העסקה והיקפה הכספי, כגון: מכתב מבהיר של המוכר בו יפורטו דרכי רכישת האמצעי התשלום המבוזר ודרך מכירתו, חשבונות הבנק באמצעותם הועברו הכספים לרכישה וקניית אמצעי התשלום המבוזר. בנוסף, ייצרף המוכר את דפי חשבונות הבנק באמצעותם הועברו כספי הרכישה והמכירה, צילום מסך מחשב בו תוצג המכירה והקנייה של אמצעי התשלום מבוזר וזמן החזקתו בידי המוכר."

דגשים פרקטיים וביקורת - מיסוי מטבעות דיגיטליים מטבע ראשונית (ICO) והנפקת

כרייה - Mining

יצירת ביטקוין - האם מדובר בפעילות עסקית?

- חוות מחשבים
- מכונה לייצור ביטקוין
- התאגדות באמצעות חברה זרה – שליטה וניהול? האם חנ"ז (נכס ולא נייר ערך)?
- **סעיף 75ב לפקודה:**
" (5) "הכנסה פסיבית" –

(א) כל אחת מהכנסות אלה, למעט הכנסה אשר אילו הופקה או נצמחה בישראל היתה נחשבת לפי דיני המס בישראל כהכנסה מעסק או ממשלח יד:

...

(5) תמורה ממכירת נכס, כמשמעותה בסעיף 88, שאינה ממכירת נכס ששימש בידי החברה בעסק או במשלח יד או שאינה ממכירת נייר ערך כהגדרתו בסעיף 88;

(א1) תמורה ממכירת נייר ערך, כהגדרתו בסעיף 88, אף אם היא הכנסה מעסק, אלא אם כן נייר הערך הוחזק בידי החברה פחות משנה והוכח להנחת דעתו של פקיד השומה כי שימש בידי החברה בעסק או במשלח יד;"

דגשים נוספים

- "החלפת מטבעות" - מטבעות רבים לא ניתן לרכוש ישירות אלא באמצעות ביטקוין;
- מתן הלוואות בביטקוין ;
- חישוב ודיווח רגילים? סוף שנתי (יתרת סגירה פחות יתרת פתיחה)? בפיאט? – סיוע בתוכנות חישוב ייחודיות;
- החזקה באלט מחוץ לבורסות (זירות מסחר) – ארנק פרטי;
- זירות מסחר מבוזרות (Atomic Swap);
- עא 6389/17 ביטס אוף גולד בע"מ נ' בנק לאומי לישראל בע"מ (פברואר 2018) - מאזן הנוחות מטה את הכף לטובת מתן צו זמני האוסר על בנק לאומי להפסיק באופן גורף פעולות מסחר במטבעות וירטואליים בחשבון הבנק של חברת ביטס אוף גולד בע"מ;
- מהו השווי של המטבע הדיגיטלי (זירות מסחר שונות - "פרימיום הקימצי");
- דיווח מאפשר הכרה בהפסדים – במקרה של פריצה לארנק, שכחה של הקוד הסודי, ירידות ערך;

מגמות ומחשבות לעתיד

- פתיחה לשוק של נגזרים על המטבעות הדיגיטליים – חוזים עתידיים על הביטקוין בבורסות המרכזיות בעולם למסחר בחוזים עתידיים, ICME, CBOE, בשיקגו;
- דרישות לקבלת מידע והחלפת מידע;
- "רשות המסים החלה לאתר משקיעים במטבעות וירטואלים (ביטקוין) ולהזמין אותם לדיוני שומות".
- לאחרונה זכו רשויות המס בארצות הברית (IRS) בתביעה נגד Coinbase, אחת הבורסות למטבעות הדיגיטליים הגדולות בעולם. בית המשפט המחוזי של קליפורניה חייב את הבורסה למסור רשומות הקשורות למשתמשים שביצעו עסקאות ביטקוין בשווי של למעלה מ-20,000 דולר, בין השנים 2013 ל-2015;
- גילוי מרצון במקרה הצורך.

שאלות?

צוות המשרד עומד לשירותכם:

0722-405100

054-2651516

meori@ampeli-tax.co.il

www.ampeli-tax.co.il

מגדל משה אביב, קומה 39

רח' ז'בוטינסקי 7, רמת גן

תודה לכולם!

